

Иҷроиши баёнияти соли 2018

Дар самти таъхис

1. *Коркард ва омӯзиши доруи нави зиддирахми меъдаю рӯдаи дувоздаҳангушта ва антихеликобактерӣ дар асоси растаниҳои шифобахши Тоҷикистон («Гастрофит»).*

«Гастрофит» доруи нав барои табобати гастрити музмин ва захми меъдаю рӯдаи 12-ангушта дар асоси растаниҳои шифобахши Тоҷикистон пешкаш карда шудааст. Таъсири фармакологӣ ва токсикологии доруи нав «Гастрофит» дар калламушҳо гузаронида шуд. Маълум гардид, истифодаи семоҳаи дору ба миқдори 5 ва 10 мл/кг ба фаъолияти чигар ва гурдаҳо таъсири манфӣ намерасонад. Ин доруи нав барои ихтироот (патент) пешниҳод карда шудааст.

2. *Омӯзиши аҳмияти туришобҳои сери (насыщенные жирные кислоты) чарбӣ ва талхавӣ дар пайдоиши ва чараёни бемориҳои чарбзеркунии ғайриалкоголии чигар.*

Маълум гардид, ки дар сируми хуни шахсони солим таносуби асидҳои рағани сер (АРС), моносер (АРМС), ва полиносер (АРПС) 1:1:1 буда, миқдоран $33.19 \pm 1.62\%$, $33.31 \pm 1.45\%$ ва $33.50 \pm 1.40\%$ -ро ташкил медиҳанд. Дар сируми хуни беморони стеатоз 15 намуди асиди рағани дида шуд. Миқдори асидҳои рағани сер то $62.17 \pm 2.11\%$ зиёд, моносер то $28.77 \pm 1.06\%$ кам ва полиносер то $9.06 \pm 0.31\%$ кам гардидаанд. Миқдори асидҳои чарбии сер аз ҳисоби асидҳои палмитинӣ ва стеаринӣ зиёд ва миқдори асидҳои чарбии нимсер аз ҳисоби асиди линолевӣ кам мегарданд.

3. *Омӯзиши фибрози муқоисавии чигар дар чараёни гепатитҳои музмини вирусҳои В ва С.*

Тестҳои ғайриинвазивии ташхиси фибрози чигар, ки дар параметрҳои клиникӣ ва биокимиёвӣ асоснок карда шуданд, пешниҳод гардид. Ҳангоми муқоиса бо нишондодҳои морфологӣ эластография, индекси Хью, индекси фибрози Форн ва чадвали маҳдудкунандаи сирроз бартарияти махсуси худро нишон доданд. Бартарияти онҳо дар ҳудуди 90-95% ва ҳассоснокӣ 65-70%-ро ташкил дод. Барои баланд бардоштани муҳимияти ташхис дар як вақт истифодаи фиброэластография бо ду ва зиёда модулиҳо зарур аст.

4. *Омӯзиши фибрози муқоисавии чигар дар чараёни гепатитҳои музмини вирусҳои В ва С.*

Нақши вирусҳои В ва С дар патогенези гепатитҳои музмини омехта-сабаб дар 48 бемор арзёбӣ шуд. Дар 14 бемор бо маркерҳои ҳар ду вирус (HBsAg ва анти-НСV) афзоиши танҳо вирусҳои В (ДНК >100 ҳазор коп/мл) дида шуд. Вирусҳои В бештар ҳангоми набудани HBsAg ташхис гардид. Нуфузи РНК-НСV дар беморони гепатити омехтасабоб нисбатан бештар буд (28 нафар). Дар 6 бемор афзоиши якҷояи ҳар ду вирус мушоҳида нашуд. Нишондодҳои клиникавӣ-биокимиёвӣ фаъолнокии беморӣ аз дараҷаи афзоиши вирус вобастагӣ дошта, ҳангоми бартарии гепатит В афзунтар буд.

Ҳамин тариқ, ҳангоми гепатитҳои музмини омехтасабоб вирусҳои С бартарӣ дорад, ки он афзоиши вирусҳои В-ро коҳиш дода, беморӣ сабуктар чараён меёбад.

5. *Омузиши таъсири намудҳои генетикии H.pylori дар пайдоиши хучайраҳои саратони меъда.*

Штамми Cag A-дори H.pylori бештар ҳангоми бемории захм ва саратони меъда (100%) вомеруранд. Таъхиси гистологии биоптатҳои пардаи луобии меъда нишон дод, ки тағироти морфологӣ ва намуди гастрит аз дараҷаи уфунати штаммҳои H. Pylori вобаста мебошанд. Атрофияи пардаи луобӣ бештар ҳангоми штаммҳои cag A, vac A, ice A мушоҳида шуданд. Маълум гардид, ки ҳангоми бемории захм ва саратони меъда омехтагии штаммҳои CagA ва VacA, бавижа генотипҳои slm1 ва slm2, ҷой доранд. Ин сабаби афзоиши апоптоз, метаплазия, дисплазия ва саратонзодӣ мегардад.

Дар самти табобат

1. *Коркарди алгоритми табобати зиддивирӯсӣ ва зидди ситокини сиррози ҷигар дар марҳилаи декомпенсатсия.*

Таъсири нисбии ламивудин ва энтекавир дар беморони гирифтори сиррози ҷигар муддати 16-24 моҳ омӯхта шуд. Пас аз 3 моҳи табобат дар 75-86% беморони ҳар ду гуруҳ миқдори билирубин ва аминотрансферазаҳо ба эътидол омада, дар 7 бемор бо ламивудин фаъолнокии АлАТ ва АсАТ 3 маротиба афзуд. Натиҷаи тадқиқот нишон дод, ки ҳаммонанди нуклеозидҳо ҷараёни некрозу илтиҳоб ва дараҷаи фибрози ҷигарро паст менамоянд. Ламивудин хатари пайдоиши аворизи сиррози 2 маротиба ва энтекавир 3,5 маротиба кам намуд.

Таъсирнокии пентоксифиллин дар регрессияи фибрози ҷигар дар 19 бемори (12 мард, 7 зан, синни миёна $46,4 \pm 3,8$ сол) гирифтори сиррози ҷигар, гуруҳи В-и Чайлд-Пью омӯхта шуд. Пентоксифиллин ба миқдори 400 мг дар як руз муддати 6 моҳ фармуда шуд. Дараҷаи фибрози ҷигар бо ёрии дастгоҳи фиброэластографи FibroScan touch 502 (Фаронса) баҳогузорӣ гардид. Дар беморон бо сирроз дараҷаи фиброз мувофиқи нишондоди фиброэластография аз 17,1 то 75 кПа буда, (ба ҳисоби миёна $24,6 \pm 6,8$ кПа), истифодаи шашмоҳаи пентоксифиллин сабаби коҳиши фиброз аз $24,6 \pm 6,8$ кПа то $17,4 \pm 1,4$ кПа гардид.

2. *Муайян намудани таъсирнокии доруҳои пасткунандаи помпаҳои протонӣ ҳучайраҳои турушобҳосилкунандаи меъда ва давомнокии табобати антихеликобактерӣ.*

Аз сабаби нисбатан паст будани таъсирнокии истифодаи доруҳои зиддихеликобактериявӣ муддати 7 руз (75-80%) дароз намудани муҳлати табобат то 10-14 руз тавсия карда мешавад, ки таъсирнокии табобатро то 90% баланд мебардорад. Дар айни замон зарурият ва оризаҳои истеъмоли тулонии ингибиторҳои помпаи протонӣ омӯхта шуд.

Дастовардҳо

Тадбиқи натиҷаҳои корҳои илмӣ дар амалия 2018

• Усули муошири табобати гепатити музмини С бо истифодаи доруи нави зиддивирӯсии таъсирашон мустақим.

- Табобати зиддивирӯсӣ ҳангоми гепатитҳои музмине омехтасабаб.
- Таъхис ва табобати синдроми норасоии шадид дар асоси норасоии музмине ҷигар.
 - Таъхиси марҳилаҳои фибрози ҷигар ҳангоми бемории ғайриалкоголии ҷарбии ҷигар бо истифодаи усулҳои ғайриинвазивӣ.
 - Пешгирӣ ва табобати бемории рефлюкси гастрозофагеалӣ миёни беморони гирифтори фарбеҳӣ.
 - Усулҳои муосири пешгуии ҳаёти беморони сиррози ҷигар вобаста аз нишонаҳо ва оризаҳо.
 - Истифодаи пентоксифиллин барои регрессияи фибрози ҷигар.
 - Криочарроҳии омосҳои ҷигар.
 - Амалиёти миниинвазивии шартан радикалии узвнигаҳдории дуоденопластика ё гастродуоденостомияи кундаланг бидуни ваготомия ҳангоми дуоденостенози захмӣ.
 - Коркарди доруи нави «Гастрофит» дар асоси рустаниҳои шифобахши Тоҷикистон.

«Стратегияи миллии солимии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2010-2020»

Муассисаи давлатии Пажушишгоҳи гастроэнтерология чихати татбики «[Стратегияи миллии солимии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2010-2020](#)» нақшаи чорабинии зеринро ба назар гирифта дар амали гардонидани онҳо дар байни духтурони амали ва аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирок намуд:

- Кам кардани нуфузи фарбеҳии бадан ва пешгирии оқибатҳои он, аз ҷумла пешниҳодҳо оиди истифодаи гизои солим
 - Пешгирии касалиҳои музмине вирусии ҷигар, кохиши пайдоиши сиррози ҷигар ва карсиномаи гепатоселлюлари. Усулҳои беҳсозии сифати ҳаёти беморони гирифтори сиррози ҷигар ва дарознамудани давомнокии умри онҳо
 - Муайянсозии вирусҳои гепатитҳои В, С, Д ва пешниҳоди усулҳои муолиҷаи гепатитҳои музмине вирусӣ
 - Кашфи доруи нави арзони зиддивирӯси аз ҳисоби маводҳои ватани
 - Арзёбии пахншавии Н.руlogi дар ноҳияҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, омӯхтани нақшаи он дар пайдоиши омосҳои некрофарҷом ва саратони меъда, пешниҳоди усулҳои нави нобуд сохтани он.

Барномаи рушди инноватсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2020

- Такмили усулҳои иммунорадиологӣ, молекулию генетикии таъхис ва табобати бемориҳои музмине вирусии ҷигар ва карсиномаи гепатоселлюларӣ
 - Коркарди технологияи муосири ҳосил кардани доруҳои нав дар асоси маводҳои шифобахши Тоҷикистон

Фаъолияти шӯроҳои илмӣ ва диссертатсионӣ

Дар пажӯҳишгоҳи Шурои диссертатсионӣ барои ҳимояи рисолаҳои номзадӣ ва доктори аз руи таҳассуси гастроэнтерология фаъолият менамояд. Дар соли 2018 ду рисолаи номзадӣ (Пирматова М. ва Фаҳобзода П.) ва як рисолаи доктори (Кодиров Ф.) ҳимоя гардид.

Дар давраи ҳисоботӣ 4 ҷаласаи Шӯрои илмӣ гузаронида шуд, ки дар онҳо нақшаи иҷроиши корҳои илмӣ-тадқиқотӣ, натиҷаҳои фаъолияти илмӣ-ташқилӣ, апробатсияи 2 мавзӯи диссертатсионӣ гузаронида шуд, 3 мавзӯи илмӣ тасдиқ, ва аттестатсияи кормандон ва аспирантон баррасӣ гардид.

Ҳамкорӣ бо муассисаҳои илмӣ ва соҳаҳои дигари кишвар

Пажӯҳишгоҳи гастроэнтерологияи ҶТ тадқиқотҳои илмии худро бо Пажӯҳишгоҳи тибби профилактикӣ, Маркази ҷумҳуриявии хун ва Маркази инноватсионии АИ Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба проблемаи таҳлили гепатитҳои вирусӣ мутобикат мекунад.

Кормандони пажӯҳишгоҳ ба аҳолии шаҳри Душанбе дар марказҳои саломатӣ ва дигар муассисаҳои табобатӣ ёрии фаъолонаи маслиҳатӣ ва табобатӣю профилактикӣ мерасонанд.

Ҳамкории илмӣ бо муассисаҳои давлатҳои хориҷӣ

Пажӯҳишгоҳ бо факултаи тиббии Донишгоҳи Фрайбург (Олмон), Коллеҷи шохигарии Лондон (Англия) ва Донишгоҳи шохигарии Ливерпул ва Донишгоҳи миллии Тайван Yen Tjing Ling доир ба проблемаҳои гепатология ва соҳаи тибби ядрой ҳамкории илмӣ дорад.

Доир ба проблемаҳои бемориҳои асидвобастаи узвҳои ҳозима соҳаи зиёд аст, ки бо ПИТ гастроэнтерологияи ш. Москва, Маркази гепатология ва гастроэнтерологияи Академияи тиббии Москва ба номи И.М. Сеченов, Донишгоҳи тиббии Қазоқистон муносибатҳои зичи илмӣ дорад.

Ширкат дар анҷуманҳо, симпозиумҳо, конференсияҳо, ҷаласаҳо ва семинарҳо

- Иштироки кормандони пажӯҳишгоҳ дар воҳуриҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо зиёиён ва кормандони соҳаи тандурустӣ, дар ҷашни Иди Наврӯзи байналмилалӣ.

- Директори пажӯҳишгоҳ д.и.т. Азимзода С.М., мушовири пажӯҳишгоҳ, академик Мирочов Ғ.Қ. ва 3 корманди дигари пажӯҳишгоҳ 8-11 октябри соли ҷорӣ дар 24-юми Ҳафтаи гастроэнтерологҳои Россия иштирок намуданд. Академик Мирочов Ғ.Қ. дар яке аз сексияҳои конгресс раисӣ намуд ва ду баромад кард.

- Директори пажухишгоҳ, д.и.т. Азимзода С.М. дар конгресси умумичаҳонии терапевтҳо ва кардиологҳо, ки моҳи ноябр дар ш. Тошкент баргузор гардид, ҳамчун раиси сексия иштирок намуд.

- Баромади д.и.т. Дустов А. дар Симпозиуми байнамиллалӣ дар мавзӯи «Вируси гепатити В ва Д», ки 16-21 августи соли қорӣ дар шаҳри Рим.

- Иштирок ва баромади постерии д.и.т. Авезов С.А. дар конгресси гепатологҳо дар Сингапур.

- Иштироки кормандон дар конгресси олимони ҷавони ДДТТ ба номи Абуалӣ ибни Сино 23 ноябри соли 2018 (4 баромад).

- Иштирок дар барномаҳои телевизионӣ оиди пешгирӣ, ташхис ва муолиҷаи бемориҳои узвҳои ҳозима ва фарбеҳӣ (зиёда аз 20 баромад).

Фаъолияти илмӣ-ноширӣ

- Дар давраи ҳисоботӣ 2 шумораи маҷаллаи «Проблемы гастроэнтерологии» бо 13 мақолаи кормандон нашр гардид ва шумораи 3 (7 мақола) ба ҷоп тайёр карда шуд.

- Дар маҷаллаҳои «Известия АН Республики Таджикистан», «Доклады АН Республики Таджикистана» – ва «Паёми АИТ Тоҷикистон» – 5 мақола, «Вестник ТГПУ» – 1 мақола нашр гардид.

- 2 монография (Аҳмадзода С.М. бо ҳаммуалифон, Дустов А.) нашр гардид

- 4 фишурда дар маводҳои байнамиллалӣ, 16 фишурда дар Ҳафтаи гастроэнтерологҳои Россия ва 6 - дар ҷумҳуриявӣ ҷоп гардид.

- Ду дастури методӣ «Нақши фарбеҳӣ дар пайдоиши бемориҳои узвҳои ҳозима» ва «Омилҳои ғизоӣ ва варзишӣ дар пешгирии фарбеҳӣ» ба Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод гардид.

Фаъолияти ихтироотӣ

Дар соли қорӣ ду патент гирифта шуд.

Мукофотҳо

- Мудири озмоишгоҳи клиникӣ, н.и.б. Самандаров Н.Ю. бо Ҷоизаи Исмоили Сомони аз тарафи Асосгузори Сулҳу Ваҳдати милли, Пешвои Миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон сарфароз гардонид шуд.

- Моҳи апрели соли 2018 корманди пажухишгоҳ Қурбонов Мансур ҷоизаи аввалро бо медали тиллоӣ «Ихтирокори сол» аз ҷониби Ташкилоти патентии ЕвроОсиё ва МД «Маркази миллии патенти иттилоотии Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон» сазовор гардид.

- Табиб таҳлилгари озмоишгоҳи клиникаи Расулова З. бо медали нуқраи Олимаҳои ихтирокори Осиё дар шаҳри Сеули Кореяи Шимоли сазовор гардид.

• Аҳмадзода С.М. сазовори Нишони фахрии Маркази патенту иттилоот гардид. Инчунин 5 нафар кормандони пажухишгоҳ бо дипломҳо, ифтихирномаҳо ва тухфаҳои хотиравии Маркази миллии патенти иттилоотии Вазорати рушди иқтисод ва савдо мушарраф гардиданд.

Иҷроиши баёниҳои соли 2018

Дар самти ташхис

6. *Коркард ва омӯзиши доруи нави зиддизахми меъдаю рӯдаи дувоздаҳангушта ва антихеликобактерӣ дар асоси растаниҳои шифобахши Тоҷикистон («Гастрофит»).*

«Гастрофит» доруи нав барои табобати гастрити музмин ва захми меъдаю рӯдаи 12-ангушта дар асоси растаниҳои шифобахши Тоҷикистон пешкаш карда шудааст. Таъсирии фармакологӣ ва токсикологии доруи нав «Гастрофит» дар калламушҳо гузаронида шуд. Маълум гардид, истифодаи семоҳаи дору ба миқдори 5 ва 10 мл/кг ба фаъолияти чигар ва гурдаҳо таъсири манфӣ намерасонад. Ин доруи нав барои ихтироот (патент) пешниҳод карда шудааст.

7. *Омӯзиши аҳмияти туршобҳои сери (насыщенные жирные кислоты) чарбӣ ва талхавӣ дар пайдоиши ва ҷараёни бемориҳои чарбзеркунии гайриалкоголии чигар.*

Маълум гардид, ки дар сируми хуни шахсони солим таносуби асидҳои рағани сер (АРС), моносер (АРМС), ва полиносер (АРПС) 1:1:1 буда, миқдоран $33.19 \pm 1.62\%$, $33.31 \pm 1.45\%$ и $33.50 \pm 1.40\%$ -ро ташкил медиҳанд. Дар сируми хуни беморони стеатоз 15 намуди асиди рағани дида шуд. Миқдори асидҳои рағани сер то $62.17 \pm 2.11\%$ зиёд, моносер то $28.77 \pm 1.06\%$ кам ва полиносер то $9.06 \pm 0.31\%$ кам гардидаанд. Миқдори асидҳои чарбии сер аз ҳисоби асидҳои палмитинӣ ва стеаринӣ зиёд ва миқдори асидҳои чарбии нимсер аз ҳисоби асиди линолевӣ кам мегарданд.

8. *Омӯзиши фибрози муқоисавии чигар дар ҷараёни гепатитҳои музмини вирусҳои В ва С.*

Тестҳои ғайриинвазивии ташхиси фибрози чигар, ки дар параметрҳои клиникӣ ва биокимиёвӣ асоснок карда шуданд, пешниҳод гардид. Ҳангоми муқоиса бо нишондодҳои морфологӣ эластография, индекси Хью, индекси фибрози Форн ва чадвали маҳдудкунандаи сирроз бартарияти махсуси худро нишон доданд. Бартарияти онҳо дар ҳудуди 90-95% ва ҳассоснокӣ 65-70%-ро ташкил дод. Барои баланд бардоштани муҳимияти ташхис дар як вақт истифодаи фиброэластография бо ду ва зиёда модулҳо зарур аст.

9. *Омӯзиши фибрози муқоисавии чигар дар ҷараёни гепатитҳои музмини вирусҳои В ва С.*

Нақши вируси В ва С дар патогенези гепатитҳои музмини омехта-сабаб дар 48 бемор арзёбӣ шуд. Дар 14 бемор бо маркерҳои ҳар ду вирус (HBsAg ва анти-HCV) афзоиши танҳо вируси В (ДНК >100 ҳазор коп/мл) дида шуд. Вируси В бештар ҳангоми набудани HBeAg ташхис гардид. Нуфузи РНК-HCV дар беморони гепатити омехтасабаб нисбатан бештар буд (28 нафар). Дар 6 бемор афзоиши якҷояи ҳар ду вирус мушоҳида нашуд. Нишондодҳои клиникавӣ-

биокимиёвӣи фаъолнокии беморӣ аз дараҷаи афзоиши вирус вобастагӣ дошта, ҳангоми бартарии гепатит В афзунтар буд.

Ҳамин тарик, ҳангоми гепатитҳои музмини омехтасабаб вирусӣ С бартарӣ дорад, ки он афзоиши вирусӣ В-ро коҳиш дода, беморӣ сабуктар чараён меёбад.

10. Омӯзиши таъсири намудҳои генетикии H.pylori дар пайдоиши ҳуҷайраҳои саратонии меъда.

Штамми Cag A-дори H.pylori бештар ҳангоми бемории захм ва саратони меъда (100%) вомехуранд. Таъхиси гистологии биоптатҳои пардаи луобии меъда нишон дод, ки тағироти морфологӣ ва намуди гастрит аз дараҷаи уфунати штаммҳои H. Pylori вобаста мебошанд. Атрофияи пардаи луобӣ бештар ҳангоми штаммҳои cag A, vac A, ice A мушоҳида шуданд. Маълум гардид, ки ҳангоми бемории захм ва саратони меъда омехтагии штаммҳои CagA ва VacA, бавижа генотипҳои slm1 ва slm2, ҷой доранд. Ин сабаби афзоиши апоптоз, метаплазия, дисплазия ва саратонзояӣ мегардад.

Дар самти табобат

3. Коркарди алгоритми табобати зиддивирӯсӣ ва зидди ситокини сиррози ҷигар дар марҳилаи декомпенсатсия.

Таъсири нисбии ламивудин ва энтекавир дар беморони гирифтори сиррози ҷигар муддати 16-24 моҳ омӯхта шуд. Пас аз 3 моҳи табобат дар 75-86% беморони ҳар ду гуруҳ миқдори билирубин ва аминотрансферазаҳо ба эътидол омада, дар 7 бемор бо ламивудин фаъолнокии АсАТ ва АлАТ 3 маротиба афзуд. Натиҷаи тадқиқот нишон дод, ки ҳаммонанди нуклеозидҳо чараёни некрозу илтиҳоб ва дараҷаи фибрози ҷигарро паст менамоянд. Ламивудин хатари пайдоиши аворизи сиррози 2 маротиба ва энтекавир 3,5 маротиба кам намуд.

Таъсирнокии пентоксифиллин дар регрессияи фибрози ҷигар дар 19 бемори (12 мард, 7 зан, синни миёна 46,4±3,8 сол) гирифтори сиррози ҷигар, гуруҳи В-и Чайлд-Пью омӯхта шуд. Пентоксифиллин ба миқдори 400 мг дар як рӯз муддати 6 моҳ фармуда шуд. Дараҷаи фибрози ҷигар бо ёрии дастгоҳи фиброэластографи FibroScan touch 502 (Фаронса) баҳогузорӣ гардид. Дар беморон бо сирроз дараҷаи фиброз мувофиқи нишондоди фиброэластография аз 17,1 то 75 кПа буда, (ба ҳисоби миёна 24,6±6,8 кПа), истифодаи шашмоҳаи пентоксифиллин сабаби коҳиши фиброз аз 24,6±6,8 кПа то 17,4±1,4 кПа гардид.

4. Муайян намудани таъсирнокии доруҳои пасткунандаи помпаҳои протонӣ ҳуҷайраҳои турушобҳосилкунандаи меъда ва давомнокии табобати антихеликобактерӣ.

Аз сабаби нисбатан паст будани таъсирнокии истифодаи доруҳои зиддихеликобактериявӣ муддати 7 рӯз (75-80%) дароз намудани муҳлати табобат то 10-14 рӯз тавсия карда мешавад, ки таъсирнокии табобатро то 90% баланд мебардорад. Дар айни замон зарурият ва оризаҳои истеъмоли тулонии ингибиторҳои помпаи протонӣ омӯхта шуд.

Дастовардҳо

Тадбиқи натиҷаҳои корҳои илмӣ дар амалия 2018

- Усули муосири табобати гепатити музмини С бо истифодаи доруи нави зиддивирсии таъсиршон мустақим.
- Табобати зиддивирӯсӣ ҳангоми гепатитҳои музмини омехтасабаб.
- Ташҳис ва табобати синдроми норасоии шадид дар асоси норасоии музмини чигар.
- Ташҳиси марҳилаҳои фибрози чигар ҳангоми бемории ғайриалкоголии чарбии чигар бо истифодаи усулҳои ғайриинвазивӣ.
- Пешгирӣ ва табобати бемории рефлюкси гастроэзофагеалӣ миёни беморони гирифтори фарбеҳӣ.
- Усулҳои муосири пешгуии ҳаёти беморони сиррози чигар вобаста аз нишонаҳо ва оризаҳо.
- Истифодаи пентоксифиллин барои регрессияи фибрози чигар.
- Криочарроҳии омосҳои чигар.
- Амалиёти миниинвазивии шартан радикалии узвнигаҳдории дуоденопластика ё гастродуоденостомияи кундаланг бидуни ваготомия ҳангоми дуоденостенози захмӣ.
- Коркарди доруи нави «Гастрофит» дар асоси рустаниҳои шифобахши Тоҷикистон.

«Стратегияи миллии солимии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2010-2020»

Муассисаи давлатии Пажухишгоҳи гастроэнтерология чихати татбиқи «Стратегияи миллии солимии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2010-2020» нақшаи чорабинӣҳои зеринро ба назар гирифта дар амали гардонидани онҳо дар байни духтурони амали ва аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирок намуд:

- Кам кардани нуфузи фарбеҳии бадан ва пешгирии оқибатҳои он, аз ҷумла пешниҳодҳо оиди истифодаи гизои солим
- Пешгирии касалиҳои музмини вирусии чигар, кохиши пайдоиши сиррози чигар ва карсиномаи гепатоселлюлари. Усулҳои беҳсозии сифати ҳаёти беморони гирифтори сиррози чигар ва дарознамудани давомнокии умри онҳо
- Муайянсозии вируси гепатитҳои В, С, Д ва пешниҳоди усулҳои муолиҷаи гепатитҳои музмини вируси
 - Кашфи доруи нави арзони зиддивирӯси аз ҳисоби маводҳои ватани
 - Арзёбии пахншавии *H.pylori* дар ноҳияҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, омӯхтани нақши он дар пайдоиши омосҳои некрофарҷом ва саратони меъда, пешниҳоди усулҳои нави нобуд сохтани он.

Барномаи рушди инноватсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2020

- Такмили усулҳои иммунорадиологӣ, молекулию генетикии ташхис ва табобати бемориҳои музмини вирусии чигар ва карсиномаи гепатоселлюларӣ
- Коркарди технологияи муосири ҳосил кардани доруҳои нав дар асоси маводҳои шифобахши Тоҷикистон

Фаъолияти шӯроҳои илмӣ ва диссертатсионӣ

Дар пажуҳишгоҳ Шурои диссертатсионӣ барои Ҷумҳурии Тоҷикистон номзадӣ ва доктори аз руи таҳассуси гастроэнтерология фаъолият менамояд. Дар соли 2018 ду рисолаи номзадӣ (Пирматова М. ва Фаҳобзода П.) ва як рисолаи доктори (Кодиров Ф.) Ҷумҳурии Тоҷикистон гардид.

Дар давраи ҳисоботӣ 4 чаласаи Шӯрои илмӣ гузаронида шуд, ки дар онҳо нақшаи иҷроиши корҳои илмӣ-тадқиқотӣ, натиҷаҳои фаъолияти илмӣ-ташқилӣ, апробатсияи 2 мавзӯи диссертатсионӣ гузаронида шуд, 3 мавзӯи илмӣ тасдиқ, ва аттестатсияи кормандон ва аспирантон баррасӣ гардид.

Ҳамкорӣ бо муассисаҳои илмӣ ва соҳаҳои дигари кишвар

Пажуҳишгоҳи гастроэнтерологияи ҶТ таҳқиқотҳои илмӣ худро бо Пажуҳишгоҳи тибби профилактикӣ, Маркази ҷумҳуриявии хун ва Маркази инноватсионии АИ Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба проблемаи ташхиси гепатитҳои вирусӣ мутобиқат мекунад.

Кормандони пажуҳишгоҳ ба аҳолии шаҳри Душанбе дар марказҳои саломатӣ ва дигар муассисаҳои табобатӣ ёрии фаъолонаи маслиҳатӣ ва табобатию профилактикӣ мерасонанд.

Ҳамкории илмӣ бо муассисаҳои давлатҳои хориҷӣ

Пажуҳишгоҳ бо факултаи тиббии Донишгоҳи Фрайбург (Олмон), Коллеҷи шохигарии Лондон (Англия) ва Донишгоҳи шохигарии Ливерпул ва Донишгоҳи миллии Тайван Yen Tjing Ling доир ба проблемаҳои гепатология ва соҳаи тибби ядрой ҳамкории илмӣ дорад.

Доир ба проблемаҳои бемориҳои асидвобастаи узвҳои ҳозима солҳои зиёд аст, ки бо ПИТ гастроэнтерологияи ш. Москва, Маркази гепатология ва гастроэнтерологияи Академияи тиббии Москва ба номи И.М. Сеченов, Донишгоҳи тиббии Қазоқистон муносибатҳои зичи илмӣ дорад.

Ширкат дар анчуманҳо, симпозиумҳо, конференсияҳо, чаласаҳо ва семинарҳо

- Иштироки кормандони пажӯҳишгоҳ дар вохуриҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо зиёиён ва кормандони соҳаи тандурустӣ, дар ҷашни Иди Наврӯзи байналмилалӣ.

- Директори пажӯҳишгоҳ д.и.т. Азимзода С.М., мушовири пажӯҳишгоҳ, академик Мирочов Ғ.Қ. ва 3 корманди дигари пажӯҳишгоҳ 8-11 октябри соли ҷорӣ дар 24-юми Ҳафтаи гастроэнтерологҳои Россия иштирок намуданд. Академик Мирочов Ғ.Қ. дар яке аз сексияҳои конгресс раисӣ намуд ва ду баромад кард.

- Директори пажӯҳишгоҳ, д.и.т. Азимзода С.М. дар конгресси умумичаҳони терапевтҳо ва кардиологҳо, ки моҳи ноябр дар ш. Тошкент баргузор гардид, ҳамчун раиси сексия иштирок намуд.

- Баромади д.и.т. Дустов А. дар Симпозиуми байнамиллалӣ дар мавзӯи «Вируси гепатити В ва Д», ки 16-21 августи соли ҷорӣ дар шаҳри Рим.

- Иштирок ва баромади постерии д.и.т. Авезов С.А. дар конгресси гепатологҳо дар Сингапур.

- Иштироки кормандон дар конгресси олимони ҷавони ДДТТ ба номи Абуалӣ ибни Сино 23 ноябри соли 2018 (4 баромад).

- Иштирок дар барномаҳои телевизионӣ оиди пешгирӣ, ташхис ва муолиҷаи бемориҳои узвҳои ҳозима ва фарбеҳӣ (зиёда аз 20 баромад).

Фаъолияти илмӣ-ноширӣ

- Дар давраи ҳисоботӣ 2 шумораи маҷаллаи «Проблемы гастроэнтерологии» бо 13 мақолаи кормандон нашр гардид ва шумораи 3 (7 мақола) ба ҷоп тайёр карда шуд.

- Дар маҷаллаҳои «Известия АН Республики Таджикистан», «Доклады АН Республики Таджикистана» – ва «Паёми АИТ Тоҷикистон» – 5 мақола, «Вестник ТГПУ» – 1 мақола нашр гардид.

- 2 монография (Аҳмадзода С.М. бо ҳаммуалифон, Дустов А.) нашр гардид

- 4 фишурда дар маводҳои байналмилалӣ, 16 фишурда дар Ҳафтаи гастроэнтерологҳои Россия ва 6 - дар ҷумҳуриявӣ ҷоп гардид.

- Ду дастури методӣ «Нақши фарбеҳӣ дар пайдоиши бемориҳои узвҳои ҳозима» ва «Омилҳои ғизоӣ ва варзишӣ дар пешгирии фарбеҳӣ» ба Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод гардид.

Фаъолияти ихтироотӣ

Дар соли ҷорӣ ду патент гирифта шуд.

Мукофотҳо

- Мудири озмоишгоҳи клиникӣ, н.и.б. Самандаров Н.Ю. бо Ҷоизаи Исмоили Сомони аз тарафи Асосгузори Сулҳу Ваҳдати милли, Пешвои Миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон сарфароз гардонида шуд.

- Моҳи апрели соли 2018 корманди пажӯҳишгоҳ Қурбонов Мансур ҷоизаи аввалро бо медали тиллоӣ “Ихтирокори сол” аз ҷониби Ташкилоти патентии ЕвроОсиё ва МД “Маркази миллии патенти иттилоотии Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон” сазовор гардид.

- Табиб таҳлилгари озмоишгоҳи клиники Расулова З. бо медали нуқраи Олимаҳои ихтирокори Осиё дар шаҳри Сеули Кореяи Шимоли сазовор гардид.

- Аҳмадзода С.М. сазовори Нишони фахрии Маркази патенту иттилоот гардид. Инчунин 5 нафар кормандони пажӯҳишгоҳ бо дипломҳо, ифтихирномаҳо ва тухфаҳои хотиравии Маркази миллии патенти иттилоотии Вазорати рушди иқтисод ва савдо мушарраф гардиданд.